

MUHAMMED SÛRESİ 31-36. ÂYETLERİ İMTİHANLAR VE MÛCADELELER

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbi'l-'âlemîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu 'alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn ve eşrefi'l-mürselîn ve imâmü'l-müttekîn ve senedi'l-âşıkîn. ve şefî'il müznibîn Muhammedini'l- Mustafâ ve 'alâ âlihi ve sahibihî ve men-tebi'ahu bi-ihsânin ecma'îne't-tayyibîn e't-tâhirîn.

Emmâ ba'd;

Aziz ve muhterem kardeşlerim;

Allahu Teâlâ hazretleri Kurân-ı Kerîm'inde *Fetih Suresi'*nden evvel gelen bir önceki Muhammed sûresi'nin 31. âyet-i kerîmesinde buyuruyor ki;

Bismillâhirrahmânirrahîm.

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنكُمْ
وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُواْ أَخْبَارَكُمْ¹

Ve le neblüvenneküm. Biz sizleri mutlaka ve mutlaka imtihanlardan geçireceğiz, geçiri-

¹ 47/ Muhammed, 31.

riz. Mutlaka bazı belaları sizin başınıza musallat ederiz, bazı zor işleri sizin üstünüze sevk ederiz, davranışlarınıza bakarız, durumunuzu teftiş ederiz, sizi imtihan ederiz. Mutlaka yaparız ve yapacağız bu işleri.

Mutlaka manası nereden çıkıyor?

Ve le neblüvenneküm. Nun harfi şeddeli oldu mu buna *nûn-u te'kit* derler. O işin mutlaka, tekitli olarak, muhakkak olacağını gösteriyor. Yani Allahu Teâlâ hazretleri mü'min kullarını seviyor. Muhakkak. *Lâ ilâhe illallah* diyen... Allah mü'minlerin velisidir, dostudur. Ne mutlu velisi Allah olanlara. *Elhamdü lillah.* Ama sevdim diye imtihansız bırakmıyor. Sevdim, tamam; geçsinler, gitsinler. Öyle bir şey yok. Öyle yağma yok. İmtihan ediyor, imtihanı seviyor. Mutlaka imtihan edeceğini birçok âyet-i kerîmelerde bildiriyor.

Bir başka âyet-i kerîmede buyuruyor ki;

أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا
يُفْتَنُونَ²

² 29/ Ankebut, 2.

E hasibe'n-nâsu. İnsanlar öyle mi sanıyorlar?

En yekûlû âmennâ. Biz iman ettik, dedikten sonra, *ve hüm lâ yüftenûn.* Fitnelere, belalara, musibetlere, imtihanlara uğramayacaklarını mı hesap ediyorlar? Öyle şey olur mu? Hepsi yanlış bir hesap. Mutlaka, mutlaka hesaplara çekeceğiz. Mutlaka imtihanlardan geçireceğiz, buyuruyor. Kesin. Bir âyet-i kerîmede değil birçok âyet-i kerîmede böyle bildiriliyor.

Hattâ na'leme'l-mücâhidîne min-küm ve's-sâbirîne. Ta ki sizlerden hanginiz mücahit, Allah yolunda var gücüyle çalışıyor, cedd ediyor ve sabrediyor o belli olsun, o bilinsin, onu bilelim.

Ve neblüve ahbâraküm. bunların halleri, ne olacak ortaya çıksın diye imtihan ederiz.

Allahu Teâlâ hazretleri olmuşu ve olacağı bilir. 100 yıl sonra ne olacak bilir, yarın ne olacak bilir. Saniye saniye herkesin mazisini, hâlini, istikbalini bilir. Kainatın her zerresini bilir. Hiçbir şey onun bilgisinin, ilminin haricinde değildir. Allahu Teâlâ hazretleri şu

koca kainatı, ayları, yıldızları, melekleri, burçları ile her şeyini bilir.

وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا

فِي السَّمَاءِ³

Yapılanların hepsi kayda geçiyor. Hepsi kayıtlı, belli. Geçmiş, belli olmayan, gözden kaçan bir şey söz konusu değil. Her şeyi bilen. “Her şeyi bilen Allahu Teâlâ hazretleri.” Biliyor da diyor ki *Hattâ na'leme'l-mücâhidîne min-küm ve's-sâbirîne*. “Sizin hanginiz mücahit, hanginiz sabırlı bilelim.”

Ve neblüve ahbâraküm. Ve sizin haberlerinizi bilelim diye sizi imtihandan geçiririz. Bir de bu “bilelim”, zaten biliyor. Zaten biliyor da herkes bilsin diye. Suçlu kendisi de bilsin.

Kulum nedir senin durumun? “Suçluyum yâ Rabbi! Boynum kıldan ince.” Suçlu suçunu itiraf ve ikrar durumuna gelsin, iş ortaya çıksın diye imtihan ediyor.

Bizim yanımızdan ayrılmayan talebelerimizden birileri vardı, hanımın hizmetinde,

³ 10/ Yunus, 61.

vesairede. Çocuğu oldu, bir hafta sonra öldü. Kız çıldırdı çocuğu öldü diye. Ne laflar! Burada söyleyemem. Tüylerim diken diken oldu. Tabii bebek sevimliydi, tatlıydı...

Ben de anam öldüğü zaman ağladım. Saatlerce ağladım. Ağladım ama kadere itiraz tarzında değil. Tatlı şeyden ayrılmak zor oluyor. "Sen bilirsin yâ Rabbi, hüküm senin yâ Rabbi, sabır ver yâ Rabbi, ecir ver yâ Rabbi!" filan der bir insan. Küstah, dili de pabuç gibi uzatıp aleyhte konuşmak... Kaybetti. İmtihanı kayboldu, imtihandan gitti.

a. Cihat Zor Bir İmtihan Ama Çok Önemli Bir Şey

Cihat kolay bir şey değil muhterem kardeşlerim. Cihat sadece savaş değil ama hiçbir şekli kolay değil. Yani düşmanla mücadele. Cihadın içinde size karşı cenk eden insanın yaptıklarına karşılık sizin de karşı koymanız fikri var. Cenk etmek değil cihad etmek.

Cenk etmekle cihat etmenin farkı ne?

Cenk etmek insanın kendi kendine bir işi yapmak için uğraşması. Cihat etmek ne demek? Karşı tarafın uğraşmasına karşı koyup

uğraşması. Cihat cehitleşme demek. İslâm için cehitleşme var.

Allah mü'minlere görevler vermiş. Mü'minler çalışıyor, ihlaslılar çalışıyor, imanlılar, âhirete imanı tam olanlar çalışıyor. Bir de din düşmanları yaratmış. Onlar da müslümanları asmaya, kesmeye çalışıyor, kıtır kıtır kesiyor. Hamile kadını öldürüyor, karnından süngüsünün ucuyla bebeği çıkartıyor, kaldırıyor, gösteriyor; bak bunu öldürdüm, söktüm, çocuğunu öldürdüm... Topluca hepsini öldürüyor, , toplu mezara koyuyor. Din düşmanı, insafsız, gaddar... Allah şeytanı yaratmış, kâfirler var, şeytan var, iman var, küfür var; imtihan dünyası... İnsanın başına birçok şey geliyor. Rahat etmiyor insan. Niye şu dünyada rahat yok diyorlar? Başına bir imtihan geldiği için.

İmtihan bazen zevkten, safadan, zenginlikten gelir; bazen fakr u zarûretten, cevr ü cefâdan, hastalıktan gelir. İmtihanın nasıl geleceği belli olmaz. Bir adam çok zengin olmuş, harcıyor, har vurup harman savuruyor. Çocuğunun sünneti için, eğlenmek için İspanya'nın bir otelinin bütün bir bölümünü tutu-

yor. Asansörünü tahsis ediyor. Bir gece gelecek, orada şarkı söyleyecek insan için - otuz bin, para veriyor, kadın şarkı söyleyip gidecek diye. Kimisi böyle yapıyor.

Bu, zenginlikteki imtihanını kaybediyor. Çünkü parasını isyana harcıyor, farkında değil. Gülerek oynayarak bu işi yapmaya devam ediyor, keyifli de. Bir daha yapmak da istiyor canı; “Yaptıktan sonra bir daha yapsam bu işi çok tatlı.” filan diye. En tehlikeli imtihan bu.

Neden?

İnsan memnun da ondan. Nefsi beğeniyor. Bu imtihan zor, bundan vazgeçmek kolay değil. Bunun fena olduğunu, zararlı olduğunu anlamak zor olduğundan imtihanın en tehlikelisi bu.

Fakirlik imtihanı, hastalık imtihanı biraz daha iyi ve biraz daha kolay. Çünkü insan fakir oldu mu elini Allah'a açar, kaldırır: “Yâ Yabbim! Çoluk çocuk açlıktan kıvranıyor. Ne olur rızık ver, nimet ver, benim işimi rast getir.” Nereye müracaat edecek? Allah'a yalvarır.

Hasta olur; amansız bir hastalık; “Aman yâ Rabbi! Ne olur himmet!” Ben üniversite profesörlerinin, felsefecilerin, modern insanların çocuğu olmuyor diye muskacı muskacı dolaştıklarını hatırlıyorum. Muskacı muska yazacak da çocuğu olacak diye. Ne yapısın? Medet, bir çare arıyorlar. Muskayı bilmiyorlar; muska doğru mudur yanlış mıdır, iyi midir kötü müdür... Veyahut hocalara gidiyor, “Dua edin.” diyor.

Bunlar iyi. Ne de olsa Allah'ı hatırlatıyor. Nispeten bu imtihanları insan kolay geçer, Allah'ı hatırlar. Ama zenginlik fena. Çünkü zor. Çünkü orada isyanın keyfi içinde, her şey tıklarında olduğundan Allah hatırına gelmez.

4 إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُفٍ
4 إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُفٍ

İnsanoğlu kendisini mustağnî gördü mü, zengin gördü mü, ihtiyaçsız gördü mü, parası pulu, geliri çok oldu mu tuğyan eder. *Inne'l-insâne*. “Muhakkak ki insan”, *le-yetğâ*. Mutlaka “tuğyan eder.”

⁴ 96/ Alak, 6 – 7.

Tuğyan etmek ne demek?

İsyan demek, kaçmak demek, kabarmak demek.

إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَاءُ حَمَلْنَا كُمْ فِي الْجَارِيَةِ⁵

Lemma tağâ el-mâ'u. Su tuğyan ettiği, kabardığı zaman. Tufanı anlatırken, *hamelnâküm fi'l-câriye.* Gemiye sizi, mü'minleri bindirdik, ötekilerini helak ettik.

İnsanoğlu zenginledi mi isyanla kabarır. Kabarık kabarık yürür. Hindi gibi kabarır. Normal hindi nasıldır? Sekiz kilo, on kilodur filan. Ama kabardığı zaman korkarsın. İnsanın üstüne bir yürüdüğü zaman çocuklar “Anne!” diye geriye kaçar. Kocaman görünür. Böyle kabarıyor. Neden? İşte kabarmasından hindi gibi kabarmak diyoruz.

Allahu Teâlâ hazretlerinin yolunda cihat etmek kolay değil. Oturduğu yerden baklava börek yerken, sıcaktayken, rahattayken, güneşteyken, keyifteyken, cihadın edebiyatını yapmak kolaydır da ayağına diken battı mı insanın, dişi ağrıdı mı, feleğini şaşırıldı mı ci-

⁵ 69/ Hakka, 11.

hada devam etmek zordur. Çok zordur. Hem efelik var, kabarma var hem de korkuyoruz. “Yâ Rabbi! Bizi imtihan etme.” diyoruz. Biz öyle zorlu imtihanlara gelemeyiz.

Çünkü bakıyorum, bir gün bir hasta oldum mu kaşlarım çatılıyor, alnım kırışıyor. Etrafa üzüntü saçıyorum. “Aman hocam, sen kaşını çatma da ne yaparsan yap.” diyor bizim Balkan kardeşimiz, kulakları çınlasın. “Hocam döv bizi ama kaşını çatma. Kaşını çattın mı çok fena oluyor.” diyor. Zaten yaratılıştan çatık kaşlarım, böyle duruşumla bir ciddi durdum mu korkuyor millet. Gülmem lazım ki korkmasın. “Sen kaşlarını çatma da döv ama kaşını çattınca çok fena oluyoruz biz.” diyor. Bizim Balkan tatlı dilli söylüyor.

Benim rahmetli anneannem de öyle der: “Esad ben sana ne yaptım?” Bir şey yapmadın anneanneciğim, nineciğim. “Nine” derdik biz. “O zaman niye böyle kaşlarını çatıyorsun?” Yaratılıştan.

Benim kaşlarımın da tabii hâli gözümün tam üstünde, arada çok kısa bir mesafe var. “Vay bana hocam kızdı sandım.” Kızmadım. Veya kendim bir şey düşündüğüm zaman

“Özür dileriz, sizi kızdıracak bir şey mi yaptık.” filan diyorlar. Ama insanın küçücük bir üzüntüsünden keyfi kaçıyor. Öğleden sonra uyku uyursam akşamki konuşmayı daha iyi yapıyorum. Dinlenmiş bir vücut keyfinden fıkrırdıyor, o zaman kolay konuşuyorum.

Dağa tırmanıyorsun, düşman arkadan kovalıyor. Silahın bitmiş, ölüm korkusu var. Ayağına taşlar batmış, orası kanamış, orayı bağlamışsın... O zaman da Allah'a ihlasla bağlılığı aynı devam ettirebilecek miyiz? Korkuyoruz. Allah imtihan etmesin. Zorlu şeyleri yapabilir miyiz, yapamaz mıyız?

Bir keresinde bir ameliyat oldum. Bayıltılar tabi ameliyatta. Ameliyattan ayıldım. Ay, aman! bir boru var. Burnumdan sokmuşlar boruyu, genizden geçirmişler mideye. Tamam, bir. Ameliyat olunan yerden kanlar irinler dışarıya aksın diye, iki. İdrar yoluna bir sonda vurmuşlar, idrar kendiliğinden çıksın diye. Öyle bir şey yok. Çünkü boru var içeride.

Ama nasıl? Sanki böyle patlayacakmış, o kadar sıkıştırmış idrarını gibi geliyor. Dayanılır bir şey değil. Bir boru orada, bir boru bu-

rada, bir boru burada. Bir de kolumda boru var. Yemek yiyemiyoruz, serum takmışlar. Kolumu kıpırdatamıyorum, acıyor. Nefes alamıyorsun. Nefes alamayınca insan ter döküyor. Dedim ki herhalde insanın ahir ömründe, öleceği zaman, böyle mi olacak, ne olacak...

Öyle ya, belli mi olur. Derler ki; “Es’ad Hoca ameliyat oldu, ameliyattan kalkamamış. *Inna lillahi ve inna ileyhi râci’ûn*. Onu tanırız, cenazesine hadi bakalım.” Ahbâb-ı yârân ve ihvân gelirlerdi. *Allahuekber* dört tekbirli namazımızı kılıp toprağın altına gömerler. Nefes alamıyor insan. Nefesi yetmediği için ne yapmak gerekiyor? Şakaklardan ter boşanıyor. Sık nefes alarak oksijen ihtiyacını karşılamak gerekiyor. Zor.

Sıhhatli iken Müslümanlık kolay da dertliyken Eyüp *aleyhisselam* gibi Müslümanlık kolay değil. Sabır kolay değil, cihat kolay değil. Sabredecek bir durum oldu mu kolay değil. Dişi ağrıdığı zaman bile kolay değil. Bazen yaralanıyor bazı herifler, yarasına dayanamadığı için intihar ediyor. Öyleleri var. İslâm tarihinde okuduğumuz...

Mesela birisine bakmışlar savaşta döne döne çarpışıyor, yıldırım gibi oradan oraya koşturuyor. Düşmana vuruyor, kırıyor. Demişler ki; “Yâ Resûlallah! Ne güzel cihat ediyor şu adam! Bak yâ Resûlallah, ne güzel çarpışıyor, ne sağlam müslüman, ne iyi müslüman, ne tam mücahit...” Oysa cehennemlikmiş. Duraklamışlar hepsi. Birbirlerine bakmışlar, bir şey de diyememişler. Çünkü Resûlullah söylemiş. Adam cihad ediyor, kâfirlerle savaş oluyor. Cihatta ölürse insan şehit olur. “Şu cehennemliktir.” demiş. Şaşırılmışlar. Biraz sonra haber gelmiş. O çarpışan insan yaralandı, acısına dayanamadı. Millet bir yerine bir şey olduğu zaman “Vay anam! Vay babam!” diye bağıyor ya.

Bizim arkadaşlardan birisi Bosna'ya cihada gitmiş. “Düşürdüm, kılıcımı bir çektim, vurdum Sırp'ı. Nasıl böğürüyor danalar gibi.” diyor. Sesini duyuyorum buradan. Yaralandı mı bağıyor insan. Acıyor, hem de çok acıyor. Kolunun bir tarafı gidiyor, bacağına saplanıyor, karnına saplanıyor, kan şırıl şırıl akıyor. Biz anlayamayız. Tok, açın halinden anlamaz.

Çok acı duyunca kılıcının kabzasını yere dayamış, sivri ucunu karnına dayanmış. Kılıcın üstüne kendisini yaslanmış, abanmış, öldürmüş kendini. İntihar eden nedir? Cehennemliktir. Peygamber Efendimiz ne demişti? “Cehennemliktir.” demişti. Onun âkibetini Allah gösterdiği için, öyle şimdi cihad ediyor ama sonra cehennemlik olacak, diye onu gördüğünden öyle demiş.

Onun için ben korkuyorum. Bir insanın Allah yolunda böyle gayretli olması vesaire filan, hatta savaşta çarpışması bile tam tatmin edici değil, bakalım sonu ne olacak? En son nefes ne olacak? En son nefes önemli. Yani imtihanın son durumu ne olacak? Allah yardımcımız olsun.

Yâ Rabbi! *Allahümme inna*. Bize yardım et. *‘Alâ edâ’i şükrüke*. Senin nimetlerinin şükrünü eda etmekte bize yardım et yâ Rabbi! *Ve zikrike*. Seni zikretmekte. *Ve hüsni ‘ibadetike*. Sana kulluğu, ibadeti güzel yapmakta bize yardım et. Yardım ederse güzelce yaparsın.

Geceleyin kalkarsın. Keyifli keyifli abdest alırsın. Seccadeye geçersin, namaz kılar-

sın. Gönlün mutmain olur. “Oh! İyi bir şey yaptım.” dersin. “Allah da geceleyin ibadet edenlere çok sevap veriyor, kim bilir ne kadar sevap almışımıdır. Altınlar, gümüşler, mücevherler, hazineler, sevaplar kazanmışımıdır.” Oh! Sıcacık oda, seccadenin üstünde tatlı tatlı gözyaşı dökersin. Bir taraftan da “Ne iyi ibadet ettim yahu! Var mı benim gibisi?” diye de içinden bir his gelir. İnsan ibadetine mağrur oluyor, ibadetini bir şey sanıyor filan, keyfi tıklarında. Allah imtihan ediyor.

Davranışı keyfi tıklarında iken nasıl olacak, zenginken nasıl olacak, fakirken nasıl olacak, yorgunken nasıl olacak bakalım, diye her yönden imtihan ediyor. Kâfir gönderiyor. Tam para kazanmıştım, ev bark sahibi olmuştum, otomobilim de vardı, keyif yapacaktım, şimdi çıktı cihat. Ben bunları bırakıp cihada gidemem. Hanım da çocuk da var üstelik. Nasıl gideyim şimdi? Hay Allah!

b. İmtihani Nasıl Kazanacağız, İhlası Nasıl Elde Edeceğiz?

لَمْ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ⁶

⁶ 4/ Nisa, 77.

Allahu Teâlâ hazretleri Kur'an'ı Kerîm'de yazıyor. Yâ Rabbi bizim üstümüze cihadı ne diye, yazdın ya! “Cihat hoşunuza gitmediği halde size, boynunuza, vazife olarak yazıldı.” Hoşa gitmiyor tabi. Kolay değil.

Fakir bir insan cihat eder. Neden? Kaybedecek bir şeyi yok. Zaten kulübesinde ızdırıp içinde kıvranıyor. Öleyim de kurtulayım, diye düşünüyor. İntihar etse günah diye düşünüyor, bari gideyim cihat edeyim. O hesapları filan yutmaz. Allahu Teâlâ hazretleri kullarının tam hesabının, ihlasının nasıl olduğunu anlamak için tam imtihan eder.

Bir imtihanı nasıl kazanacağız müslüman kardeşlerim, ihlâsı nasıl elde edeceğiz? Âşıkâne Yunus gibi nasıl olacağız? Ne diyor? “Beni öldürseler, yaksalar, küllerimi savursalar yine Allah der” Küllerim bile Allah der, diyor. Her cevr ü cefâyâ razı.

Hoştur bana senden gelen

Ya hil'at u yahut kefen.

Allah'tan gelen her şey hoşmuş. Şair öyle diyor. Süslü kaftan gelse, padişahın hediyesi kaftan gelse, hil'at. “Giy bunu, saraydan

gönderdiler. Giy hadi.” Samur kürklü padişah göndermiş. Padişahın olması da tatlı şey. Kürk de güzel, artık tamam. Bayramda bunu giydim mi herkes ağzının suyu akarak bakar bu kaftana. Hoştur bana senden gelen... İyi, senden gelen hoştur. Ya hil‘at u yahut kefen.

Bir de kefen gelse ne yapacaksınız? Hadi bakalım yarın yolculuk var. Nereye? Jakarta’ya mı Singapur’a mı? Nereye? Âhirete. Al, kefenini al, yallah hadi bakalım. Kefeni alıp cihada öyle gidermiş bizim dedelerimiz. Kefeni nerede saklar cihada giden bir insan? Başına sarık diye sarmış, dolandırmış dolandırmış, bunu kefenim yaparlar, diye. Yâ Allah! Giderlermiş. Öleceğini bilerek gidiyor, dönüşü yok. Ön safta çarpışıyor.

Benim rahmetli akrabalarım, dedelerim, köyden davulla zurnayla cihada gönderilirken musafaha ettikleri insanlara; “Bugün bu musafaha ettiğiniz etler yarın al kanlara boyanacak, hakkınızı helal edin.” diye gitmişler. Kolay değil. Kefen gelmesi kolay değil. Hil‘at gelmesi güzel de kefen gelmesi kolay değil.

Onun için hiç büyük konuşmamak lazım. Daima Allah'tan yardım istemek lazım. “Aman

yâ Rabbi benim acizliğimi biliyorsun. Bana ibadetleri kolay yapmayı nasip eyle.” filan diye yalvarmak, yakarmak lazım.

Sabır da istenmez Allah'tan. “Yâ Rabbi sabır ver!” ne demek? Bela ver de ona sabredelim, demek. “Yâ Rabbi iyilikler ver hoşluklar ver.”

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

Rabbena âtina fi'd-dünyâ haseneten. Burada da iyilik ver yâ Rabbi, dünyada da.

Ve fi'l-âhireti haseneten ve kınâ 'azâbe'n-nâr. Cehennem azabından koru.

Ama bela gelmişse, hastalık gelmişse, ağrıyorsa, sızlıyorsa, sıkıntı varsa o zaman sabır istenir. “Yâ Rabbi! Aman tuğyan etmeyeyim! Kabarıp, ağzımı bozup, kafayı bozup edepsizlik yapmayayım yâ Rabbi, bana sabır ver.” Tamam, o zaman istenir. Durup dururken sabır istenir mi? Allah bir bela verir sabredemezsin sonra. Sabır, bir belanın karşılığında insanın bir şeyi acıyorsa, maddeten

veya mânen sıkıntısı varken sabır olur. İşte böyle muhterem kardeşlerim.

Mücahitler kimlermiş?

Hakiki mücahitler, mangalda kül bırakmayanlar belli olsun; sabredenlerle sabırsızlar, üzüntülü, acılı olay başına musallat edildiği zaman kaderin cilvesi olarak ağzını açıp gözünü yumup ağzına geleni veryansın edenler belli olsun diye, senin haberlerin belli olsun, *ve neblüve ahbâraküm*. Haberlerinizi imtihan edelim diye. Mutlaka sizin de başınıza böyle musibetler sararız, imtihan ederiz.

Müslüman, her şeyin Allah'tan bir imtihan olduğunu bilecek.

Birisini çok methetmişler. Çok iyi adam bu, çok derviş adam, çok arif adam, kamil adam, güzel huylu adam. Kabadayılardan bir tanesi gitmiş, bir tane patlatmış ensesine. Adam söyle dönmüş, “Ne bakıyorsun?” demiş kabadayı. “Allah'ın takdiri, işte geldim ense- ne bir tane vurdum.” demiş. “Tamam tamam, Allah'ın takdiri de başıma hangi belayı musallat etmiş ona bakıyorum.” demiş.

Allah birisini musallat ediyor. En büyük belalar büyük zâtlara, peygamberlere gelmiş, evliyâullahâ gelmiş; sabretmişler, kazanmışlar. Sabredip derece kazanmışlar. Bir insanın meşakkatteki derecesi, rütbesi, nimetteki derecesinden daha hızlı ve daha büyük olarak gelişir daha artar, sıkıntıda. Rahatta derecesi artmaz.

Süleyman *aleyhisselam* hükümdar peygamberdi. Cennete öteki peygamberlerden daha geç gelecekmiş. Çünkü keyif çattı, rahat etti gibilerden. Geçmiş peygamberlerin içinde öyle peygamberler varmış ki bitler musallat olmuş, öldürmüş. Bitlerin yemesiyle... Ne sıkıntı çekenler olmuş.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا
الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ
شَيْئًا وَسَيُحِطُّ أَعْمَالَهُمْ

Kâfir olanlar Allah'a inanmadılar, Kur'an'a inanmadılar, peygamberlere inanmadılar. Ve *saddû 'an sebîlillahi*. Allah'ın yolundan saptılar. Allah'ın sırât-ı müstakîmini

⁷ 47/ Muhammed, 32.

bıraktılar, eğri yola saptılar. *Ve şâkkû'r-rasûle min- ba'di ma tebeyyene lehümü'l-hüdâ.* Hidayet yolu kendilerinin gözlerine göründükten sonra, doğru yol bu, hak yol bu diye kendilerine göründükten sonra Resûlullah ile çekişme yapanlar, mücadele edenler, Resûlullah'a meşakkat verenler, üzenler, itiraz edenler, karşı çıkanlar. *Len yedurûllahe şey'en.* Bunlar Allah'a, Allah'ın dinine, İslâm'ın gelişmesine bir zarar vereme

c. Müslüman Olarak Tökezlemeden Dosdoğru Yürümek Kolay Değil. Allah'ın Yardımını İstemek Lazım

Medine'nin, Mekke'nin müşrikleri, yahudileri, hristiyanları, kâfir olanlar, Allah'ın yolundan sapanlar ve hidayet yolu gözlerine iyice âşikâr, belli olduktan, sonra Resûlullah'a yine meşakkat veren, Resûlullah'a karşı çıkan, aleyhte çalışanlar, *Len yedurûllahe şey'en.* Allah'ın yoluna, dinine zarar veremeyecek. *ve seyuhbitu a'mâlehüm.* Allah onların salih amellerini heba edecek, silecek, kabul etmeyecek.

Onlar salih amel işler miydi? İşlerdi. Bazıları koyun keser, fukaraya dağıtırdı. Bazen misafir ağırlarlardı. Bu çeşit insanların yaptığı

iyilikler var ama hepsi heba olacak, hapsolacak, silinecek, kaybedecek Allah. Çünkü kâfir, çünkü doğru yoldan sapmış, çünkü Resûlullah'a tâbi değil karşı, Resûlullah'la mücadele ediyor.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ⁸

Yâ eyyühellezine âmenû. Ey iman edenler! Ey mü'minler! Ey Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden 'abduhu ve resûlühü diyenler, Resûlullah'a tabi olanlar.

Etî'ullahe ve etî'u'r-resûl. Allah'a ve Resûlüne itaat edin. Öteki herifler gibi olup da,

Ve lâ tübtîlû a'mâleküm. Amellerinizi iptal etmeyin. Amellerinizi heba etmeyin. Allah'a ve Resûlullah'a itaat edin.

Allah'a itaat nasıl olur?

Peygamber Efendimiz'in zamanında Peygamber Efendimiz'in hizmetine girmekle olur, bitti.

⁸ 47/ Muhammed, 33.

Çünkü Allah'ın emirlerini Peygamber Efendimiz biliyor. Onun emrine girmekle olur. "Geldim ya Resûlallah, beyat ettim sana yâ Resûlallah, emrindeyim." demekle olur. Resûlullah'a itaat etmeyen, bağlanmayan, beyat etmeyen ve Resûlullah bir şey söylediği zaman başka kafada, başka havada olanları belirliyor. Onların imanları yok.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ
وَأَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ

Allah ve Resûlu erkek, kadın bir mü'mine bir şeyi hükmettiği zaman o emri dinlemeyip başka bir yolu seçmek, *ihtiyâr*, başka seçenekleri seçme hakkı yoktur. Allah ne demişse, Rasûlullah ona neyi bildirmişse onu yapması lazım, tam itaat.

Resûlullah âhirete irtihal eyledi. Şimdi biz ne yapacağız? Bizim Allah'a itaatimiz nasıl olur? Resûlullah'a itaatimiz nasıl olur? Bizim Allah'a itaatimiz Kurân-ı Kerîm'in ahkâmına uymakla olur, Resûlullah'ın sünnetine sarıl-

⁹ 33/ Ahzab, 36.

makla olur. Bizim Allah ve Resûl'üne itaattimiz budur.

Tekkede hocalarımızın, şeyhlerimizin hadis kitabı okutması bunun içindir. Onun için hayır yapıyoruz. Resûlullah'a itaat olsun diye. Onun için Kur'an'ı ezberliyoruz. Onun için Kur'an okuyoruz, cüz okuyoruz. Onun için Kurân-ı Kerîm'in ayetlerini inceliyoruz, anlatıyoruz, söylüyoruz, dinliyoruz.

Bir insan Kur'an-ı Kerim'e aykırı iş yapıyorsa hapı yuttu. Peygamber Efendimiz'in sünnetine aykırı iş yapıyorsa hapı yuttu. Öyle kendisini müslüman sanması, falanca mevki, falanca makam, filanca şöhret... *Er yarın hak divanında belli olur.* Kimin sözü bu? Yunus'un. Ne güzel söylemiş. Bir laf söylüyor oturtuyor.

Ortada er diye, adam diye - er demek adam demek - hindi gibi kabarıp dolaşiyor. Adam mı bu? Adam değil. Vallahi değil. Neden? Kur'an'a uyması yok, Resûlullah a tâbi olması yok. Ama bak, adam gibi geziniyor. Etrafında bir sürü insan var, herkes sözünü dinliyor. Geldiği yer de kalabalık; şu kadar otomobille karşıyorlar, uğurluyorlar, alkışlar bilmem neler bilmem neler... Gazeteler onun

hakkında haberler yazıyorlar... *Er yarın hak divanında belli olur.* Yunus bildirmiş. bırak kabarmayı. Boşver palavrayı, kes palavrayı. Yarın bu adam Allah'ın huzurunda ne muamele görecektir? Makbul mü? Değil. O zaman kes. Buradaki alkışların kıymeti yok.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا
10 وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ

Hiç şüphe yok ki kâfir olanlar, Allah'ın yolundan sapanlar, kâfirler iken, imana gelmemişken ölenlere Allah mağfiret etmeyecek. Bitti.

Nasıl Resûlullah'a muhalefet ettiniz? Nasıl karşı çıktınız o Resûlallah'a? O günün sıcağında, olayların içinde, menfaat hesaplarından, keyif hesaplarından, nefsaniyetten, şeytana aldanmaktan Resûlallah'a muhalefet ettiler, karşı çıktılar. Hatta İslâm ordusunda çarpışanlardan bazıları Mekke'nin fethinden sonra ganimetlerin dağıtılmasını beğenmediler de; "Bu Allah'ın razı olmayacağı bir taksimattır. Adalet et ey Muhammed!" dediler.

¹⁰ 47/ Muhammed, 34.

Allahu ekber. Peygamber Efendimiz çok üzüldü. Adaleti sen mi öğreteceksin. Allah'ın Resûlü, her şeyi vahiyle yapan...

11 وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

“Allah'ın emrine göre hareket eden ben mi adalet etmeyeceğim.” dedi. Sonra gitti. Musa *aleyhisselam*'a onun kavmi daha da ezâ cefâ etmişlerdi. Sabretmiş, ben de sabrediyim, dedi.

فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ
يَسْخَطُونَ¹²

Fe-in u'tû min-ha radû. Ganimetler, sadakalar, zekatlar ortaya geldiği zaman verilirse memnun olurlardı.

Ve in-lem ya'tû min-ha. O sefer onlara verilmediği zaman

İzâ hüm yeshatûn. O zaman da Resûlullah'a kızıyorlardı. Allah'ın Resûl'üne kızılır mı ey şaşkın! Geçen sefer verdi sana, bu sefer vermiyor. Her sefer sana mı verecek? Bir sürü

¹¹ 53/ Necm, 3 – 4.

¹² 9/ Tevbe, 58.

fakir var mesela. Hikmeti var. Bu sefer sana vermedi sabret. Kızıyorlar.

Muhterem kardeşlerim insanoğlunun tabiatını anlamak bakımından bilelim bunları. Peygamber Efendimiz minbere çıktı, hutbe okuyordu. Develerin geldiği duyuldu. Kervan geldi. Nereden belli olur kervan? Develerin cıngıltısından. Deve geliyor. Çanının sesinden yürüyüşü belli olur. Bir sürü yük olunca kervan geldiği anlaşılır. Zaten de bekleniyordu; Şam'dan bir kervan gelecek filan. Mallar geldi. Yeni mallar, kumaşlar. "Bizim hanım hangi kumaşı isterse." Nimetler, buğday, vesaire...

Resûlullah Efendimiz hutbe okuyor ama ya bitiverirse, dışarda olanlar alırsa. Arka taraftan birer ikişer, birer ikişer mescidi terk edip kervana gittiler. İki sebepten gittiler. Bir, alışverişte karlı alışveriş yapalım. İyi mallar seçilmeden alışveriş yapalım. Hemen paramızın yettiği kadar alalım, sonra daha karlı satarız filan gibi ticari sebeplerle. Bir ticaret yüzünden, gitti, terk etti bazıları. Bir kısmı da; paramız yok ama bir görelim neler var. Kervan gelmiş, şimdi çuvallar açılacak, mallar

ortaya çıkacak. Ne mallar gelmiş? Bakması bile güzel. Kimisi de eğlence için gittiler.

Cuma Sûresi' nin son ayetinde:

13 وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انْفَضُّوا إِلَيْهَا

Ve izâ ra'ev ticâraten ev lehven. Bir ticaret veya bir eğlence gördükleri zaman, gördüler diye. *İnfaddû ileyhâ.* Darmadağın gittiler oraya. Tesbihin taneleri koptu mu yere düştü mü ne olur? Taneleri koptu mu hepsini toplamak zor olur. *İnfaddû*, böyle dağılıp gitmek demek. Tespih tanesi gibi, çil yavrusu gibi dağılmak derler ya. Çil bir çeşit kuştur. Kalktı mı hepsi bir tarafa gider, avcı hangisini vuracak. Çil yavrusu gibi dağıldılar.

İnsan edebi eksik oldu mu, tasavvufî dediğimiz din edebi eksik oldu mu kötü şeyler yapar, çok hatalar yapar. Büyüklerimiz edep öğretmeye çalışmış. “Evladım bir topluluğa girdiğin zaman *esselamü eleyküm ve rahmetullah* de. Evladım birisi kalktı mı onun yerine oturulmaz.”

¹³ 62/ Cuma, 11.

“Ayıp mı? Niye oturulmasın?” “Kalkan adamın yerine oturulmaz.” Gitti adam şurdan bir şey almaya. Hemen birisi gelmiş, oturmuş onun yerine. Hay Allah. Bazı değişik kuşlar oluyormuş kendisi yuva yapmıyormuş, gidiyormuş, bir başka kuşun yuvasına orada oturuyor. Yuvanın asıl sahibi geliyor. Bir başkası yuvada oturuyor, orada yumurta yumurtluyor. Böyle beleşçi geçinen kuşlar varmış, kitaplarda yazıyor. Her şeyin bir âdâbı var. Olur mu öyle şey! Sen de bir yuva yap. Ne oluyorsun yani.

“Yemekte önünden yiyeceksin, suyu üç yudumda içeceksin.” Suyu alıyor; bir bardak su ver, [hop,] bir tane daha ver, bir tane daha ver... Ne oluyorsun, su bu böyle içilmez. Su içmenin âdâbı bu değil. *Bismillâhirrahmânirrahîm* diyeceksin. Yavaş yavaş içeceksin. Cam bardağın içine hohlanmaz. Bu âdâba aykırı. Su böyle içilmez değil mi! Her şeyin bir âdâbı var, onun söylenmesi lazım. İnsanlar neler yapmışlar, neler yapmışlar. Biz de insanız biz de yapabiliriz. Daha ayıklayamıyoruz.

Çünkü kendi hayatımda dikkat ediyorum. Bugün Allah'a çok güzel kulluk edeyim, diyorum en çok hatayı o gün yapıyorum. Gayret ettikçe hatayı daha çok yapıyorum. Allah yardım etmezse olmaz. Allah yardım edecek. Ya birini kırıyorsun, ya hanıma bir ağır söz söylüyorsun, ya bir arkadaşı üzüyorsun, hatalı bir şey yapıyorsun... Bir şeyler oluyor yani. Daima Allah'a dua edeceğiz. “Yâ Rabbi eğer yardım etmezsen ben kulluğumu güzel yapamam, yardım et.” diyeceksin.

Çünkü şeytan çok güzel kandırıyor insanı. Gayet güzel kandırıyor. Çok usta. Çünkü yaşlı ya! Âdem atamızın zamanından beri. Zaten Peygamber Efendimiz söylüyor: “İnsanoğlunun kurdu şeytandır.” Aç kurtlar var ya koyunları parçalayan. Mü'minler ne gibidir? Kuzu gibidir. Şeytan? Kurt gibidir. Kurt kuzuyu ne yapar? Yakaladı mı parçalar, yer. Şeytan da yakaladı mı insanın canına okuyor.

إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ
14 إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

¹⁴ 59/ Haşr, 16.

İz kâle li'l- insâni'kfur. Şeytan diyor ki kâfir ol. Haşr sûresinde bildiriyor. "Kâfir ol, kâfir ol, boşver, inanma. Bunların aslı, esası yok." filan. Kâfir ediyor mu insanı?

Fe-lemma kefera. O da şeytana aldanıp kâfir oldu mu, imanı bırakıp kâfir oldu mu... O zaman ne der? *Kale inni berî'ün min-ke.* Benim seninle bir işim yok, ben senden uzayım ben senden de beriyim. Sen aldatmadın mı beni? *Inni berî'ün min-ke.* Ben senden beriyim. *Inni ehafullahe rabbe'l-'âlemîn.* Ben sadece alemlerin Rabbinden korkarım.

Yalancı, sahtekâr. Kâfir ettikten sonra ne diyor? Benim seninle hiçbir alakam yok, sen kendin yaptın. Kabahat senin, ben yapmadım. Ben Allah'tan korkarım. Yalan.

Şeytan bazen şeytan olarak insanları aldatır, bazen dışarıdan bir başkasının içine girerek onu senin yanına getirir, öyle aldatır. İnsanların da şeytanları vardır.

شَيَاطِينِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ

İnsanların da şeytanlaşmışları vardır. Adeta bir şeytan. Baksan şeytanın ta kendisi.

Allah korusun, kolay değil. Müslüman olarak dosdoğru yolda tökezlemeden yürümek, ipin üstünde cambazın düşmeden yürümesi gibi kolay değildir, zor. Çok dikkat etmek lazım, çok okumak, çok dinlemek lazım. Allah'a çok sığınmak lazım.

d. Takva Ehli Olup Allah'a Asî Olmaktan Sakınırsanız Allah da Sizin Mükafatınızı Verir

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلْمِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ
15 مَعَكُمْ وَلَنْ يَتْرُكُكُمْ أَعْمَالَكُمْ

Herkes gevşek, herkes sineye çekiyor. Tokatı sineye çekiyor, adaleti sineye çekiyor, İslâm'ı, dışlanmayı sineye çekiyor, Kur'an'a laf söylemeyi sineye çekiyor. Başka ümmetlere bakıyorsun, başkaları böyle yapmıyor. Müslümanlar İslâm'ı bilmedikleri için. Bu âyeti okumuyorlar mı ne? *Fe la tehinû*. Gevşemeyin. *Ve entümü'l- a'levne*. Siz daha üstünken. Siz daha âlâ, üstünken demek. Bu âyeti kerîmeden anladığıma göre.

¹⁵ 47/ Muhammed, 35-36

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَإِنْ تُوْمِنُوا وَتَتَّقُوا
16 يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ

Inneme'l-hayâtü'd-dünyâ la'ibun ve lehvün. Hiç bir şüphe yok ki dünya hayatı sadece oyundur ve eğlencedir. *La'ib.* Oyun demek. *La'ibun.* Oyundu. *Ve lehvün.* Eğlence. Bu dünya hayatı başka şey değildir. Boş bir oyundur, eğlencedir.

Ve in-tü'minû. Eğer siz iman ederseniz

Ve tettekû. Takva ehli olur, sakınır, Allah'a asi olmaktan, cehennemlik işler yapmaktan, cenneti elden kaçırmaktan sakınırsanız,

Yü'tiküm, ücûraküm. Allah sizin müka-fatlarınızı verir.

Ve la yes'elüküm emvâleküm. Mallarınızı tamamen sizin elinizden almaz, sizi mahrum bırakmaz.

مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ
يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى

الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ
لَوْمَةَ لَائِمٍ¹⁷

Men yertedte miküm 'an dinihi. Kim dininden dönerse... Dönerse dönsün, Allah'ın ihtiyacı yok ki. Dönsün, isteyen Ebu Cehil'in peşinden gitsin.

Fe-sevfe ye'tillahi bi-kavmin. Allah ileride öyle bir kavim getirecek ki - ama yakın bir gelecekte - Müslümanlara öyle bir kavim ki; *yühubbüküm ve yühubbûnehu.* Allah onları sever, onlar da Allah'ı sever.

'Ezilletin 'ale'l-mü'minîne 'e'izzetin 'ale'l-kâfirîn. Kafirlerle karşı hiddetli, asaletli, heybetli, hiç yüz vermez, boyun eğmez, dalkavukluk yapmaz.

Yücâhidûne fi-sebîlillahi. Allah yolunda cihat edenler,

Ve la yehafûne levme lâ'imîn. Kınayanın kınamasından asla korkmazlar. Allah yolunda yürürler. Bunları methediyor, böyle bir kavim geleceğini bildiriyor.

¹⁷ 5/ Maide, 54.

İslâm, Hz. Ömer zamanında yayıldı. Sonra müslüman olarak bazı kavimler katıldılar. Onlar en büyük cihadı yaptı, en güzel hizmetleri yaptı. Mesela Türkler Orta Asya'da müslüman oldu, en büyük tefsir kitaplarını onlar yazdı, en büyük hadis kitaplarını onlar yazdı, en büyük hukuk kitaplarını onlar yazdı, en güzel cihadı onlar yaptı. Hatta Abbasîler onları ordularına aldılar.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi sevdiği kul eylesin, bir. İçimize de Allah sevgisini yerleştirsün; biz de Allah'ı seven kulları olalım. Allah yolunda cihad eden, gayreti elden bırakmayan, gevşemeyen kullardan olalım. Başımıza sıkıntı gelse de sabredip, sebat edip Allah yolunda hizmete devam edelim. Zevk, sefa olursa o zaman da hamd edelim, şükre delim. Sevdiği kulu olarak yaşayalım.

Rabbimiz bize kendisinin nimetlerine şükretmekte, kendisini zikretmekte, kendisine güzel ibadet etmekte tevîkîni refîk eylesin, yardım eylesin. İyi müslüman olalım. Huzuruna sevdiği kul olarak varalım. Rızasına erelim. Cemalini görelim. Habîb-i edîbine firdevs-i âlâ'da komşu olalım.

*Bi-hürmet-i ismihi'l-a'zâm ve bi-hürme-i
esmâ'ihî'l-hüsnâ ve bi-hürmeti'l-habib-i Mu-
hammedini'l- Mustafâ ve bi-hürmet-i esrâr-ı
sûreti'l-fâtîha...*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

27 Muharrem 1419 / 23.05.1998

Avustralya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

